

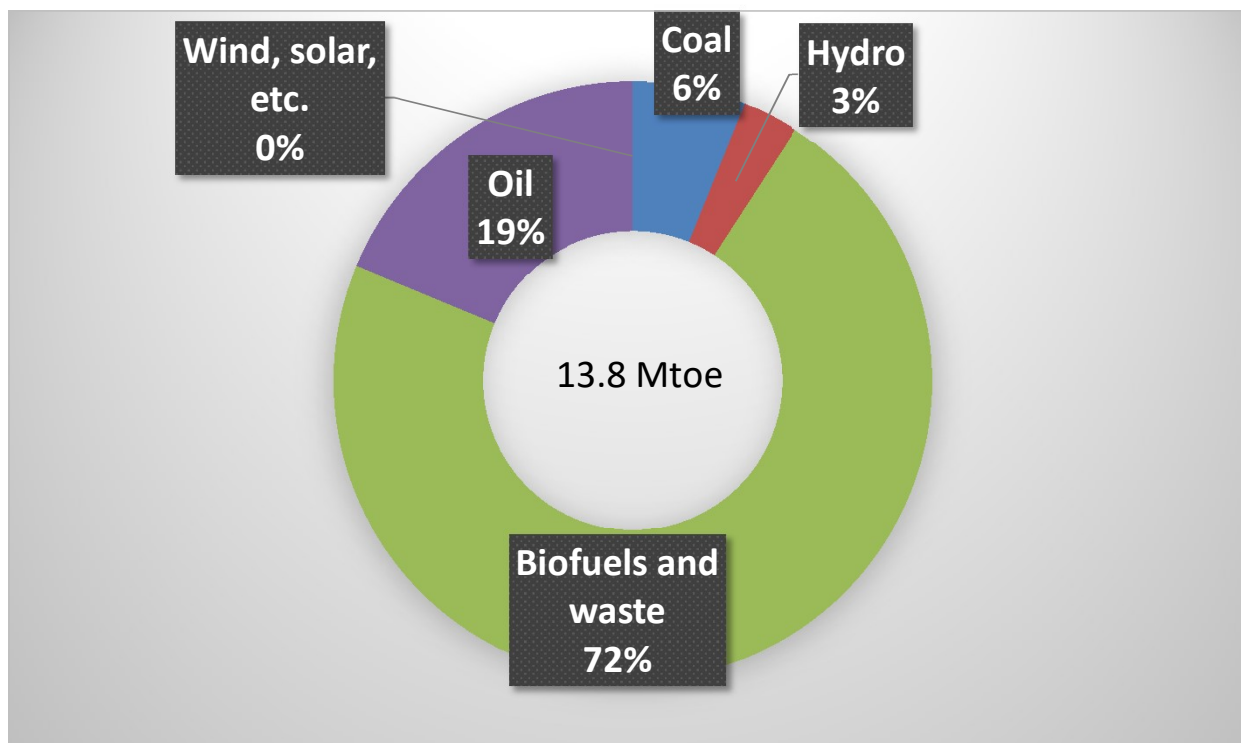
नेपालको ऊर्जा विकासमा नीजि क्षेत्र

स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल

१२ श्रावण २०७८

नेपालमा ऊर्जा स्रोत

Data Source:

<https://www.iea.org/statistics>

Unit Mtoe: Million tons of oil equivalent (year 2018)

दिगो ऊर्जा उपभोगको बाटो

- ऊर्जा उपभोग र राष्ट्र समृद्धिको उत्तम विकल्प जल विद्युत तथा सौर्य ऊर्जा
 - जलश्रोतको प्रचुर उपयोग
 - हरित श्रोत
 - व्यापार घाटामा सुधार
 - ग्यास तथा पेट्रोलिय पदार्थको प्रतिस्थापना र परनिर्भरता कम हुने

उर्जा (पेट्रोलियम) नाकाबन्दी

- खाना पकाउने एल.पि.जि. को हाहाकार
- २०% मात्र सवारी साधन चलन पाए
- अस्पतालमा अक्सिजन र औषधिको हाहाकार
- ४३० अरब नोक्सान

उर्जा दशक कार्यक्रम

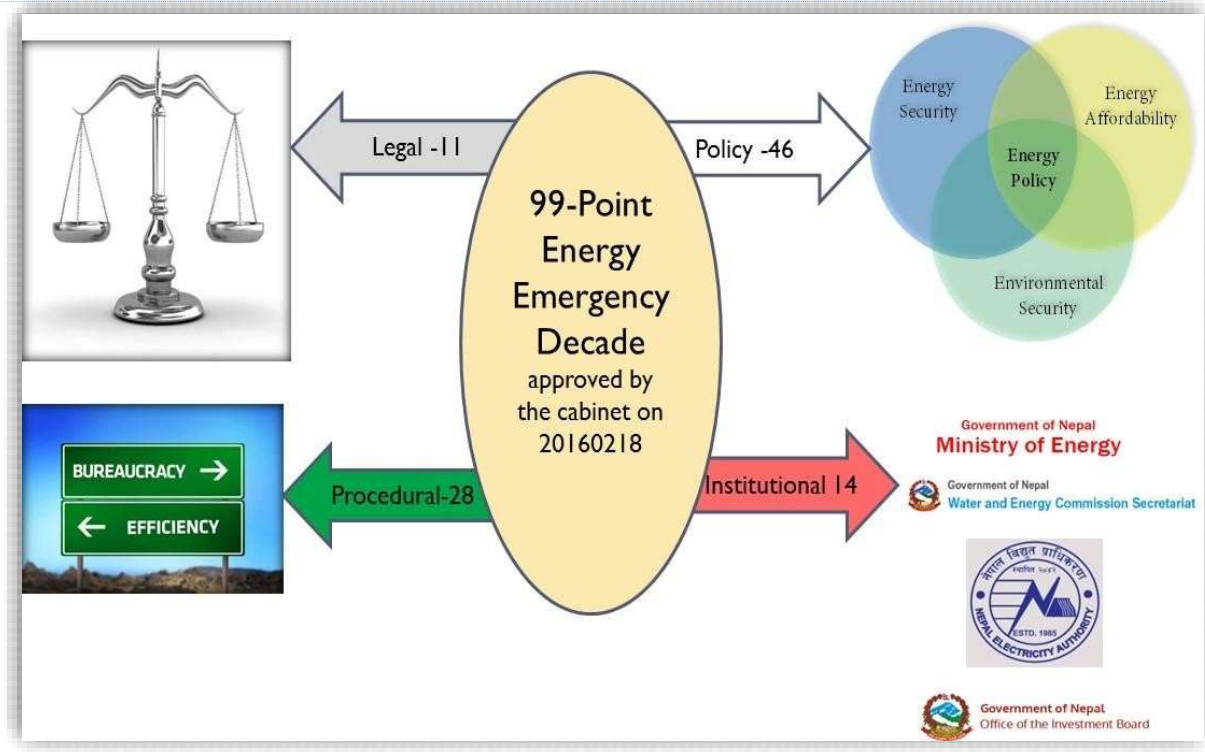
राष्ट्रिय ऊर्जा सङ्कट निवारण
तथा
विद्युत विकास दशक सम्बन्धी
अवधारणा पत्र र कार्ययोजना, २०७२

नेपाल सरकार
ऊर्जा मन्त्रालय
सिंहदरवार काठमाडौं

Government's Energy Emergency Decade document makes elaborative discussion on the context, process and schedule for the implementation of this ambitious vision which has the following key objectives:

- Identify and implement immediate steps thus putting an end to the present load shedding within February 2017
- Ensure energy security within 2026 through long-term development of electricity of which hydropower will be 10,000 MW
- Develop clean energy through appropriate generation mix of solar, wind, biomass, geothermal as supplementary sources by adopting hydro-electricity as the dependable means of ending energy crisis

उर्जा दशक कार्यक्रम

2587 MW
Generation License and
different stages of
construction
117 projects

+

5373 MW
Proposed Storage
11 projects

+

1975 MW
Proposed Peaking
Run Off River
5 projects

=

9935 MW
Total MW added
by 2026

जलाशययुक्त अयोजना

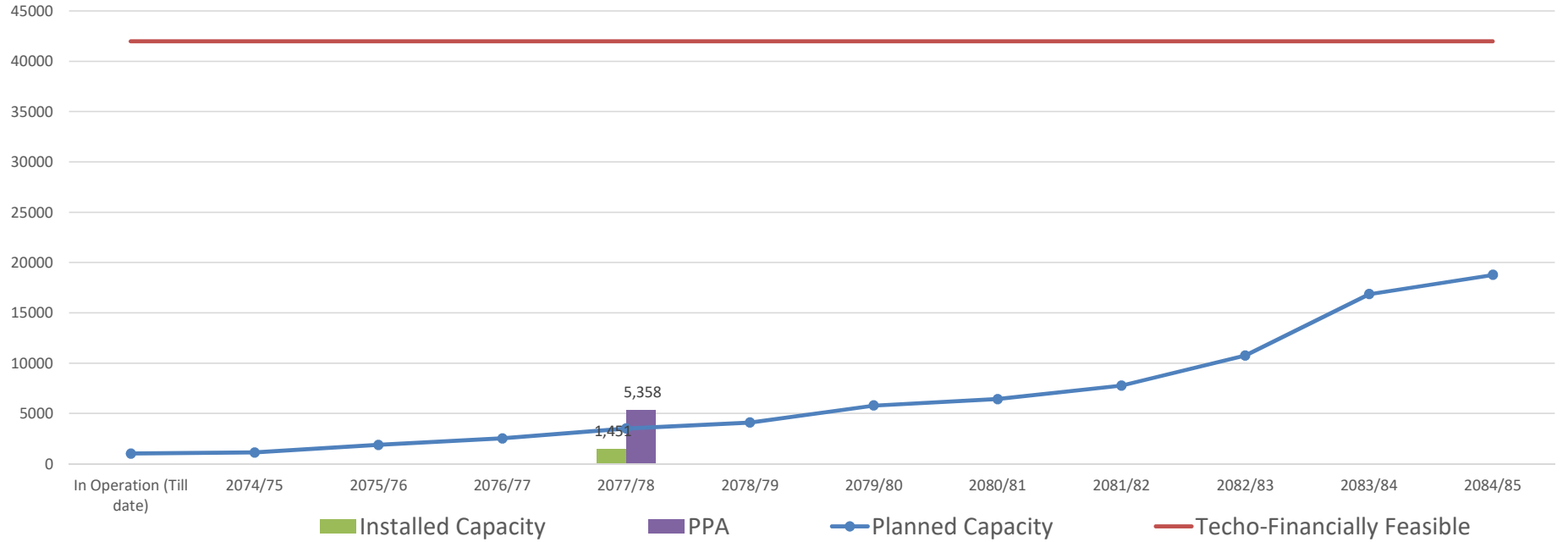

ऊर्जा श्वेतपत्र २०७५ बैशाख

३ बर्षमा ३,००० मे.वा.

५ बर्षमा ५,००० मे.वा.

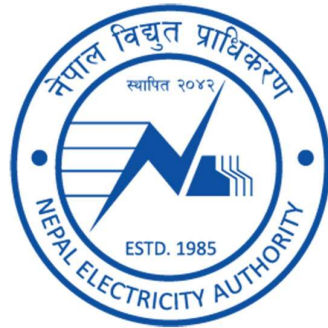
१० बर्षमा १५,००० मे.वा.

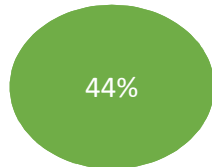
हालको जडित क्षमता जलविद्युत

DOMESTIC INSTALLED CAPACITY – 1451 MW

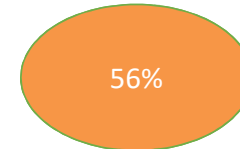
(Source NEA)

637 MW

814MW

नेपाल – हालको माग व्यवस्थापन

PEAK LOAD (WET SEASON) – 1309 MW (Ashar 13, 2078)

DOMESTIC GENERATION – 15131 MWh

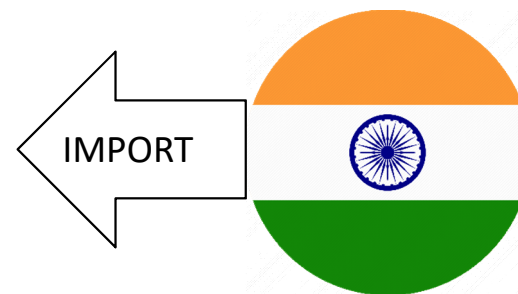
8,681 MWh

34 %

10,900 MWh

42 %

6,025 MWh

24 %

नेपाल – हालको ऊर्जा माग व्यवस्थापन

**Total Energy Demand FY 2076-77:
7,894 GWh**

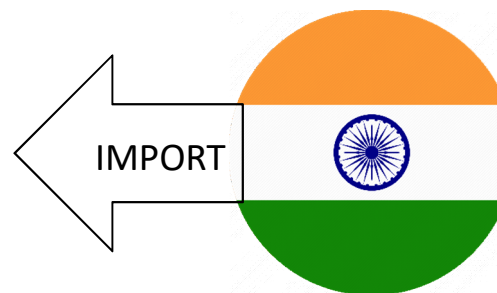
3,014
GWh

38 %

3,140
GWh

40 %

1,726
GWh

22 %

ऊर्जामा निजी क्षेत्र

- २०४९/५० मा विद्युत ऐन र नियमावली पछि निजी क्षेत्र उत्पादनमा प्रवेश
- लोड सेडिङ्ग अन्त्य गर्न प्रमुख योगदान
- २७ वर्षमा उल्लेखनिय प्रगति :

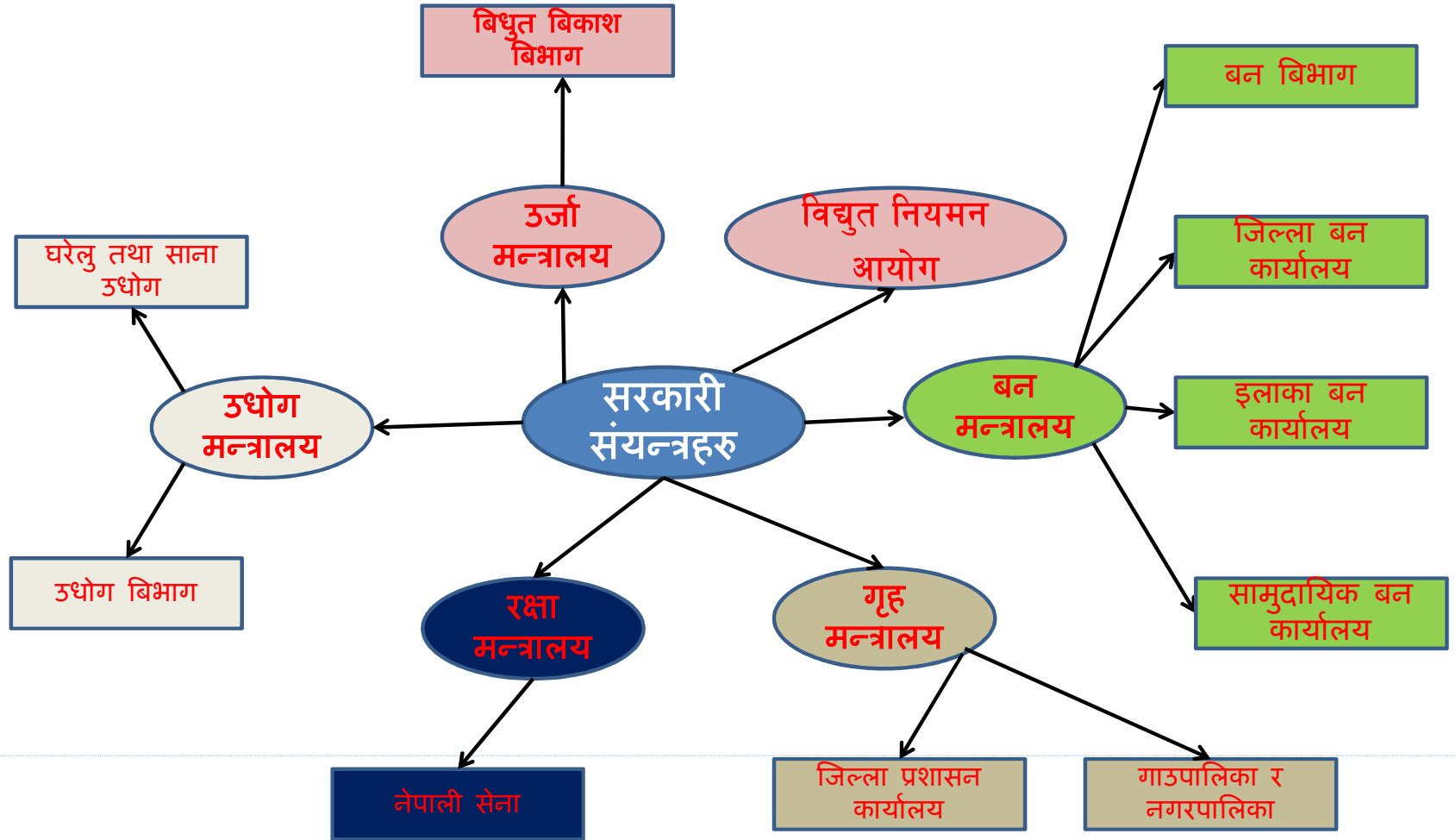
क्र.सं.	विवरण	संख्या	मेगावाट क्षमता
१	संचालन रहेका	१०७	७९२
२	निर्माणधिन रहेका	२३७	४,५९४
३	कनेक्सन एग्रीमेन्ट सम्पन्न गरेर PPA को पर्खाईमा		६,५२६
४	अध्ययन चरणमा रहेका	२२६	१०,६१९

ऊर्जामा निजी क्षेत्रको लगानी

क.सं.	विवरण	जम्मा लगानि (खर्ब)
१	स्वःपूँजी	३.९३
२	ऋण	७.९४
३	कुल लगानी	११.८७

प्रशासनिक प्रक्रिया

ऊर्जामा विकासमा अबको बाटो

- द्रुत गतिमा ऊर्जा विकास गरि राष्ट्रलाई ऊर्जामा आत्मनिर्भर पारी ऊर्जालाई प्रथमिक निर्यात कमोडिटीका रुपमा विकास गर्ने
- आवश्यकता
 - १५,००० मेगावाट लक्ष्य प्रप्तीका लागि आयोजना छनौट भइसकेको अवस्था
 - योजना अनुरूपको प्रशासकीय पद्धती
 - आवश्यक श्रोत तथा संशाधनको व्यवस्थापन
 - निजी क्षेत्रको सहभागिता

हालका समस्याहरु

१. पूर्व घोषित कार्यान्वयन हुन बाँकी निर्णयहरु

- मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता बापतको सहूलियतको व्यवस्था गर्ने
२०६७ चैत्र ८ गते मन्त्रिपरिषद बाट निर्णय भई २०६७ चैत्र ९ गते व्यवस्थापिका संसदबाट पारित भएको तथा २०७१/७२ आर्थिक ऐन अनुसार २०७९/२०८० सम्म विद्युत उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोड्ने आयोजनाहरुको हकमा रु. ५० लाख ।
आ.व. २०७४/७५ सम्म विद्युत उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोड्ने आयोजनाहरुको हकमा १० प्रतिशत थप गरी रु. ५५ लाख प्रति मेगावाट अनुदान पाउने व्यवस्था भए पनि हालसम्म यसको कार्यान्वयन नभएको ।
- २०७१ चैत्र मसान्त सम्म व्यवसायिक उत्पादन शुरु गर्ने आयोजनाको हकमा दिइएको **Posted Rate** लाई नियमित भुक्तानी गरिदिने
नेपाल सरकारले “लोडसेडिङ न्यूनीकरण कार्ययोजना २०६८” एवं मन्त्रीपरिषद्बाट २०६८/१०/१७ मा स्विकृत “१० बुँदे लोडसेडिङ न्यूनीकरण कार्ययोजना २०६८” अनुसार सुविधा सम्बन्धि कार्यविधि २०६८ ले व्यवस्था गरे अनुसार सुविधा प्रदान गर्ने
- विद्युत खरीद बिक्री सम्भौता रोकिएकाले सुचारु गर्नुपर्ने
८,५२८ मेगावाट बराबरका आयोजनाहरु विद्युत विकास विभागबाट स्वीकृती लिई पि.पि.ए.को पर्खाईमा रहेकाले अबिलम्ब नेपाल विद्युत प्राधिकरणले पि.पि.ए गर्नुपर्ने ।

हालका समस्याहरु

- साना जलविद्युत आयोजनाहरुमा लाग्दै आएको Hydrology Penalty हटाउने ।
- हालैको बाढि पहिरोबाट क्षतिग्रस्त आयोजनाहरुको पुननिर्माण गर्नको लागि सहुलियत ऋण तथा तत्काल इन्स्योरेन्स प्राप्त गर्नको लागि सहजीकरण गर्न अनुरोध गर्ने
- Refinancing को व्यवस्था समस्याग्रस्थ आयोजना, बाढी पहिरो प्रभावित तथा प्रसारण प्रणाली प्रभावित आयोजना तथा कोभिड प्रभावित आयोजनाहरु

२. हालका जल्दोबल्दो समस्याहरु

- कोभिड १९ को माहामारीले असर परेका आयोजनाहरुलाई सहुलियत प्रदान गर्ने
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालयको मिति २०७७/०५/२२ गतेको माननीय मन्त्रिस्तरीय निर्णय अनुसार समिति गठन गरि प्रस्तावित सहुलियत तथा सुविधा मिति २०७७/१०/२९ गते मन्त्रीस्तरीय निर्णय अनुसार स्विकृत भए बमोजिम
सर्वेक्षण अनुमति शुल्कमा ७५ प्रतिशत छुट
सर्वेक्षण अनुमतिपत्रको अबधि १ वर्ष थप गर्ने
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्षण क्षेत्र भित्र रहेका आयोजनाहरुको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनहरु स्विकृत गर्ने

हालका समस्याहरु

- विद्युत खरीद विक्री दरमा एकरूपता कायम गरी हाल संचालनमा रहेका सबै आयोजनाहरुलाई आधार दर रु. ४।८० र रु. ८।४० प्रदान गर्ने ।
- हाल उत्पादित १५० मेगावाट बराबरका आयोजनाहरु प्रशारण प्रणालीको अभावका कारण पूर्ण रुपमा संचालनमा आउन सकेका छैनन् सो समस्या समाधानका लागि प्रशारण प्रणालीको तिव्र गतिमा निर्माण लाई प्राथमिकतामा राख्ने र सो कारणले प्रभावित आयोजनाहरुका लागि क्षतिपूर्तीको व्यवस्था गर्ने ।
- एउटै नदी वेसीनमा RoR र PRoR आयोजनाहरु निर्माण गर्न नीतिको अभावका कारण अफ्यारो परेकाले सो सम्बन्धमा आवश्यक नीति/कार्यविधिको तत्काल व्यवस्था गर्नुपर्ने ।

३. रणनीतिक मुद्दाहरु

- उत्पादित ऊर्जाको लागि बजारको व्यवस्थापन गर्ने ।
- सरकारी नीति अनुरूप विद्युत व्यापारमा निजी क्षेत्रलाई संलग्न गर्नको लागि आवश्यक नीति र Wheeling Mechanism को व्यवस्था गर्ने ।
- ऊर्जाको व्यवस्थापनको लागि अन्तराष्ट्रिय व्यापारका लागि भएका पहलहरुलाई निरन्तरता दिई निजी क्षेत्रको सहभागिता सहितको Dedicated Committee बनाई आवश्यक नीति तथा कार्यविधिहरुको निर्माण गर्ने ।
- लाइसेन्स अवधि विद्युत ऐन २०४९ बमोजिम सबै आयोजनाहरुको हकमा ५० वर्ष कायम गरि एकरूपता कायम गरी अन्तरराष्ट्रिय बजारमा प्रतिस्पर्धी बनाउने

हालका समस्याहरु

- जलस्रोतको उच्चतम प्रयोगका लागि Q40 को अवधारणालाई परिमार्जन गर्ने ।
- ऊर्जा विकासका लागि धेरै लगानी आवश्यक रहेकाले आन्तरिक श्रोत परिचालनका लागि छरिएर रहेको स साना पूँजीलाई प्रयोग गर्ने हेतुले आयोजनाहरुलाई हकप्रद शेयर निष्कासनलाई सहज बनाउने तथा ऊर्जा विकासका लागि सहूलियतपूर्ण ऋणको व्यवस्था बाह्य श्रोतबाट सरकारी पहलमा भित्र्याउनु पर्ने ।

४. ऊर्जा विकासका लागि सरकार र इप्पानको सहकार्यका लागि आवश्यक पहलहरु

- औद्योगिक प्रवर्धन बोर्डमा इप्पानको प्रतिनिधित्व
- नेपाल विद्युत प्राधिकरणको बोर्डमा इप्पानको प्रतिनिधित्व
- मन्त्रालयले गठन गर्ने कार्यदलमा इप्पानको प्रतिनिधित्व गराउने ।
- सरकारबाट घोषणा भए बमोजिम आयोजनाका लागि पहुँच मार्ग तथा प्रशारण लाईनको लागतको ७५ प्रतिशत सोधभर्ना उपलब्ध गराउनका लागि इप्पानसंग सहकार्य गर्ने ।
- ऊर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालयको संयोजकत्वमा इप्पान को प्रतिनिधित्व हुने गरि विद्यमान समस्या समाधानका लागि कमिटी निर्माण गर्ने ।
- सर्वेक्षण अनुमपत्र, उत्पादन अनुमतिपत्रको लागि बडापत्र तयार गरी अनुमति प्रदान गर्दा इप्पानको सिफारिस अनिवार्य गर्नुपर्ने ।

धन्यवाद,

